

Regionens revisorer

2024-04-11

Till
Fullmäktige i Region Jämtland Härjedalen
Org.nr 232100-0214

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och gemensamma nämnder. Därtill utsedda lekmanarevisorer/revisorer som granskat den verksamhet som bedrivits i Region Jämtland Härjedalens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. En samlad redogörelse av årets granskning redovisas i bilagan "Granskningsredogörelse 2023".

Verksamheten under 2023

Regionens verksamhet har under 2023 stått inför utmaningar som hantering av uppskjuten vård samtidigt som det varit brist på personal och vårdplatser. Vårdproduktionen har ökat och tillgängligheten till den specialiserade vården har förbättrats även om den fortfarande befinner sig långt från målet. Regionen har upphandlat och avropat bemanningspersonal, framför allt sjuksköterskor och läkare, för att tillhandahålla den sjukvård som efterfrågas.

Årets resultat

Region Jämtland Härjedalens resultat för 2023 uppgick till -512 mkr, vilket var 525 mkr sämre än budget. Statsbidragen blev 367 mkr högre än budget och finansnettot blev -62 mkr. Årets förändring av pensionsavsättning uppgick till 381 mkr och belastar resultatet.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including "JA" and "08".

Verksamhetens intäkter minskade med 122 mkr, främst på grund av minskade statliga bidrag på 162 mkr mot föregående år. Verksamhetens kostnader ökade med 829 mkr (13,5 procent) jämfört mot föregående år och 1 147 mkr jämfört mot budget. Kostnader för köp från bemanningsföretag har ökat med 164 mkr från 205 mkr till 369 mkr. Den största ökningen avser inhyrning av sjuksköterskor.

God ekonomisk hushållning

För 2023 gör regionstyrelsen bedömningen av god ekonomisk hushållning utifrån resultatet av de 13 prioriterade målen inom de fyra strategierna för länets utveckling, för vård, för våra medarbetare och för en god ekonomi samt de 6 finansiella målen i regionplanen. Av de 13 prioriterade målen bedöms 6 vara uppfyllda, 6 vara delvis uppfyllda och 1 som ej uppfyllt. Av de finansiella målen bedöms 1 vara uppfyllt, 1 delvis uppfyllt och 4 som ej uppfyllda. Regionens likvida medel minskade från cirka 600 mkr till cirka 200 mkr.

Balanskravet

Regionens balanskravsresultat för 2023 uppgår till -628 mkr vilket enligt kommunallagen ska återställas inom tre år.

I balanskravsutredningen framgår att 164 mkr inte planeras att återställas och att resterande negativa resultat ska återställas över längre tid än tre år. Synnerliga skäl åberopas som grund för båda. Anledningen till nedskrivningen och den längre tiden att återställa är att det ger bättre förutsättningar att uppnå en god ekonomisk hushållning på sikt. De 164 mkr som skrivs bort utgör årets ökade pensionskostnader på grund av den höga inflationen. Motiveringen till att återställa balanskravsresultatet på längre tid än tre år har inte stöd i kommunallagen eller i förarbetena till lagen.

År 2023 åberopar Region Jämtland Härjedalen synnerliga skäl för att bereda en negativ budget på -300 mkr för 2024. Anledningen som anges är den snabbt ökade inflationen som resulterat i att regionens pensionskostnader ökade kraftigt under 2023 och verkar fortsätta 2024. Regionstyrelsen skriver att lägga en budget i balans och i verksamheten tillfälligt genomföra stora nedskärningar, för att sedan växla upp igen, skulle innebära stora negativa konsekvenser för verksamheten. Vi anser att motiveringen till att underbalansera budgeten för 2024 inte har stöd i kommunallagen eller i förarbetena till lagen.

Folkhögskolor

Vi bedömer att Birka och Bäckedals folkhögskolor är särredovisade i separata verksamhetsberättelser samt att erhållna statsbidrag presenteras i not i regionens årsredovisning.

Enligt vår uppfattning överensstämmer den finansiella rapporten i alla väsentliga avseenden med organisationens bokföring, samt har i övrigt, i alla väsentliga avseenden, upprättats i enlighet med aktuell version av *Statsbidrag till folkhögskolor* samt *Villkorsanvisning för särredovisning och revision av folkhögskolor*.

28 JA
2024 JA
JA 08

Regionstyrelsen

Vår sammantagna bedömning är att regionstyrelsen inte har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Styrelsen redovisar en låg måluppfyllelse och har inte fattat beslut om åtgärder i tillräcklig omfattning för att nå målen.

Vi bedömer att den interna kontrollen delvis varit tillräcklig på grund av att fördjupade granskningar visat på vissa brister, men att arbetet med regionstyrelsens internkontrollplan har förbättrats mot tidigare år.

Vi bedömer att åtgärderna utifrån uppsiktsplikten för hälso- och sjukvårdsnämnden och kollektivtrafiknämnden inte varit tillräckliga utifrån den information styrelsen fått under året avseende nämndernas verksamhet och ekonomi.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att hälso- och sjukvårdsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Trots att nämnden redan inledningsvis av året fått prognoser om stora budgetavvikelser har nämnden först i oktober bett regionfullmäktige att ta ställning till uppdrag och budget.

Vi bedömer att nämnden delvis bedrivit ett tillfredsställande systematiskt arbete med den interna kontrollen. De fördjupade granskningar som har genomförts visade på brister i den interna kontrollen. Nämnden redovisar en låg måluppfyllelse.

Nämnden redovisade ett underskott på -689 mkr och har beslutat om kostnadsminskande åtgärder som visat sig otillräckliga. Första prognos för 2024 visar på fortsatta ekonomiska utmaningar med en negativ budgetavvikelse på -300 mkr.

Nämnden har fortsatta svårigheter att rekrytera vårdpersonal till vakanta tjänster. Kostnaden för inhyrning av läkare och sjuksköterskor och övriga från bemanningsföretag har ökat från 205 till 369 mkr. Produktionen har under året ökat vilket medfört bättre tillgänglighet men vårdgarantin uppnås fortfarande inte, framför allt inom specialistsjukvården.

Övriga nämnder

Vi bedömer att Regionala utvecklingsnämnden, Kollektivtrafiknämnden, Patientnämnden och Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter och hjälpmedel:

- i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- att den interna kontrollen i allt väsentligt har varit tillräcklig,
- det finns brister avseende formulering och konkretisering av mål och målvärden.

38 7/10
107
4A 06

Vi bedömer att Gemensamma nämnden för Närvård rostviken:

- i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt men från ekonomisk synpunkt ej tillfredsställande sätt,
- att den interna kontrollen i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vår sammantagna bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att regionen inte når en god ekonomisk hushållning för 2023.

Revisorernas ställningstagande i ansvarsprovningen:

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner Region ämtland Härjedalens årsredovisning för 2023.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för Regionala Utvecklingsnämnden, Kollektivtrafiknämnden, Patientnämnden, Gemensamma nämnden för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter och hjälpmedel och Gemensamma nämnden för Närvård rostviken.

Gemensamma nämnden för samverkan inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner har under 2023 varit vilande och det finns ett förslag om avveckling av nämnden och därför har ingen granskning av nämnden gjorts och därför kan vi inte uttala oss om nämndens ansvar.

Vi riktar anmärkning mot regionstyrelsen och tillstyrker att regionfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen för 2023 då de brustit i beredningen av regionplanen för 2024 – 2026. Motiveringen till att återställa balanskravsresultatet på längre tid än tre år har inte stöd i kommunallagen eller i förarbetena till lagen. Regionstyrelsen har också berett ärendet till fullmäktige hösten 2023 om hälso- och sjukvårdsnämndens underskott utan beloppsgräns. Ingen av beredningarna överensstämmer med kommunallagens krav på en budget i balans. Regionstyrelsen har i sitt uppdrag brustit i uppsiktsplikten vad gäller den ekonomiska utvecklingen inom hälso- och sjukvårdsnämnden, vilket har försatt regionen i ett mycket allvarligt ekonomiskt läge.

Vi riktar anmärkning mot hälso- och sjukvårdsnämnden och tillstyrker att regionfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för nämnden för 2023 då de kraftigt negativt avviker mot budget och de åtgärder som nämnden beslutat inte alls varit tillräckliga. Det stora underskottet har försatt regionen i ett svårt ekonomiskt läge. Trots att det tidigt under året måste stått klart för nämnden att de inte kunnat lösa den ekonomiska situationen under innevarande år, har de alltför sent fört upp ärendet till regionfullmäktige för ställningstagande avseende ekonomi och verksamhet.

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner, including initials like "BB", "75", "007", "MH", and "08".

Östersund den 11 april 2024

			
Jan Rönngren Ordförande	Viveca Asproth Vice ordförande	Bernt Söderman Förtroendevald revisor	Lars-Olof Eliasson Förtroendevald revisor

		
Catarina Raswill Antán* Förtroendevald revisor	Ann-Sofie Karlsson Förtroendevald revisor	Olle Gustafsson Förtroendevald revisor

Bilagor:

1. Granskningsredogörelse 2023
2. Revisionsrapport granskning av årsredovisning 2023
3. Förteckning över 2023 års granskningar
4. Revisionsrapporter Grundläggande granskningar av styrelser och nämnder
5. Granskningsrapporter från Regionens lekmannarevisorer i bolagen
6. Revisionsberättelser från revisorerna i Stiftelsen Jamtli och Samordningsförbundet i Jämtland

*Anmälan om Jäv; Revisor Catarina Raswill Antán anmäler om jäv för beslut om revisionsberättelse av Patientnämnden, Gemensam nämnd för samverkan inom drift och service, utveckling samt specialistfunktioner samt Gemensam nämnd för samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter och hjälpmedel. Enligt Kommunallagen (2017:725) 12 kap. 11 § och 6 kap. 28 §.